

بولتن محیط زیست

02. سپتامبر 2023

شماره 3 - یکشنبه 10 شهریور 1402

آب:

800 هزار چاه در کشور و برداشت 45 میلیارد متر مکعب آب

سد خراسان سه: فاجعه‌ای دیگر

○ نسیم روشنایی- سد خراسان سه بدون مجوز زیست‌محیطی در حال احداث است. اتمام این سد به آوارگی بیش از ۱۰ هزار نفر، بیابانی‌شدن منطقه، از بین رفتن جنگل‌های زاگرس و درختان بلوط کهنسال، نابودی گورستانی پنج هزار ساله و تخریب..

○

<https://www.radiozamaneh.com/776487/&hash=0ceb6994783a68> ○

سطح آب دریای خزر در ۲ سال اخیر کاهش یافته است.

○ معصومه بنی هاشمی مدیر مرکز مطالعات دریای خزر در ایران گفته «با وجود ۱۴ سد در مسیر رود ولگا باید بررسی شود وضعیت مخازن این سدها باتوجه به تبخیر آب و تغییر اقلیم چگونه است» .

یک مقام دولتی روسیه گفته است که آماده همکاری با ایران درباره سطح آب دریای خزر است.

بولتن محیط زیست

ایگور شوماکوف، رئیس سرویس فدرال آب و هواشناسی و نظارت بر محیط زیست روسیه به ایرنا خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی گفته «نوسانات و ارتعاشات در سطح آب دریای خزر موقتی است و برای دوره زمانی کوتاه مدتی بین ۱۰ تا ۲۰ سال است». او گفته «بر اساس پیش‌بینی‌ها در پایان قرن ۲۱، وضعیت اقلیمی به سطح طبیعی بازخواهد گشت».

<https://bbc.in/45BHuDe>

۹۰ درصد از تالاب هشیلان خشک شده است

مدیرکل محیط‌زیست استان کرمانشاه: «تالاب هشیلان در آستانه خشکی کامل قرار دارد و اگر به گفته او «این تالاب برای همیشه خشک شود قطعاً به یک کانون ریزگرد تبدیل خواهد شد». خبرگزاری ایلنا/ بی بی فارسی

چقدر آب ذخیره داریم؟ مهدیزارع

خبرگزاری تسنیم در ۳۰ مرداد ۱۴۰۲ گزارش داد که نیمی از ظرفیت سدهای کشور خالی است. در حال حاضر با وجود ۲۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیون مترمکعب آب ذخیره‌شده در سدهای کشور، ۵۰ درصد ظرفیت مخازن سدها پر و ۵۰ درصد این ظرفیت خالی است.

از ابتدای مهرماه ۱۴۰۱ تا ۲۸ مرداد ۱۴۰۲ در مجموع ۲۸ میلیارد و ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب وارد سدهای ایران شده است که نسبت به ورودی ۲۹ میلیارد و ۸۸۰ میلیون مترمکعبی آب به سدها در مدت مشابه سال آبی گذشته، رشدی ۲۸ درصدی داشته است.

همچنین در این مدت، به‌منظور تأمین آب شرب، کشاورزی، صنعت و مباحث محیط زیستی، ۳۲ میلیارد و ۶۷۰ میلیون مترمکعب آب از سدهای کشور رهاسازی شده است که نسبت به خروجی ۲۷ میلیارد و ۸۷۰ میلیون مترمکعبی آب در مدت مشابه سال آبی قبل از سدها، ۱۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

میزان ذخایر آبی سدها در روز بیست‌وهشتم مردادماه ۱۴۰۱ بالغ بر ۲۱ میلیارد و ۱۸۰ میلیون مترمکعب بود، که مقایسه این رقم با حجم فعلی ذخایر آبی سدها، نشان‌دهنده رشد ۱۶ درصدی در این بخش است.

مخازن حیاتی برای آب شرب و آبیاری بیش از ۸۰ درصد خالی هستند. سازمان هواشناسی در ۲۴ خرداد ۱۴۰۲ اعلام کرد که شاخص بارش، تبخیر و تعرق استانداردشده موسوم به SPEI در دوره ۱۰ ساله نشان می‌دهد که مساحت زیادی از تمام استان‌های کشور درگیر درجات مختلف خشکسالی است. ۱۰۰ درصد مساحت استان‌های البرز، یزد و سمنان با خشکسالی مواجه‌اند و خشکسالی در ۹۷ درصد از مساحت سمنان، ۸۷.۶ درصد از مساحت البرز و ۶۷.۹ درصد از مساحت استان یزد «شدید» تا «بسیار شدید» است.

تغییر اقلیم، خشکسالی‌ها و سیل‌ها را در ایران تشدید کرده است و شدت و فراوانی آنها امنیت غذایی را تهدید می‌کند. سازمان هواشناسی کشور برآورد کرده است که ۹۷ درصد کشور به درجات مختلف با خشکسالی مواجه است.

کمبود آب با شتاب گرفتن تغییر اقلیم شدیدتر شده است. کاهش ذخایر آب زیرزمینی، آسبی، حیران‌ناپذیر است. ایران در آسیب‌پذیرترین منطقه در برابر تغییر اقلیم قرار دارد.

آب‌های زیرزمینی - آب شیرین ذخیره‌شده در زیر زمین و دسترسی به آن عمدتاً از طریق چاه - همیشه نقش مهمی در ایران و کشورهای همسایه خاورمیانه ایفا کرده است. کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای غرب آسیا یا ESCWA در گزارشی در سال ۲۰۲۰ اعلام کرد که **از آنجا که آبها زیرزمینی است**، تحت‌تأثیر خشکسالی و گرما قرار نمی‌گیرد و منبع اصلی آب شیرین برای حداقل ۱۰ کشور خاورمیانه است.

<https://payamema.ir/payam/articlerelation/91475> o

جنگل‌های ایران:

تاریخچه جنگلداری در ایران

♦ تاریخچه جنگلداری در ایران به سال ۱۲۹۸ برمی‌گردد. در این سال اولین نهاد متولی جنگل به نام «دفتر یا دایره جنگل» تشکیل شد. دفتر جنگل در سال ۱۳۰۰ به «بنگاه جنگ» تغییر نام یافت. در سال ۱۳۴۱، «وزارت منابع

بولتن محیط زیست

طبیعی» در سال ۱۳۴۶، «سازمان جنگل‌ها و مراتع» در وزارت کشاورزی و عمران روستایی، ... «سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور» در وزارت جهادسازندگی در سال ۱۳۷۰ و سرانجام «سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور» در جهادسازندگی آخرین نهاد مسوول اداره جنگل بوده است.

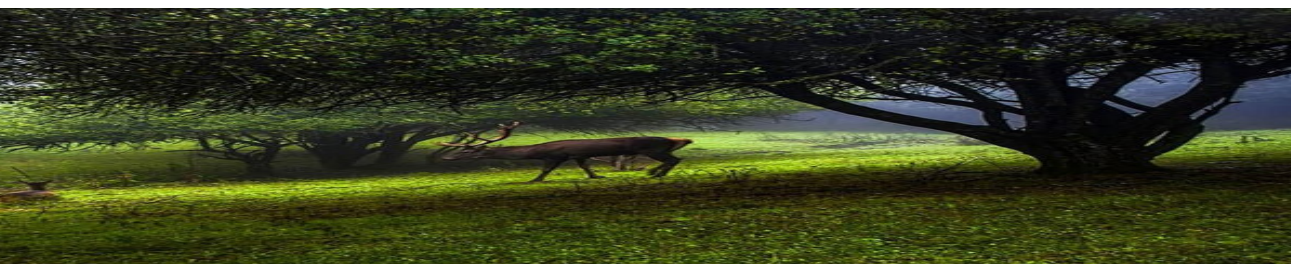
۰ بر این اساس زیست‌بومی جنگل‌های کشور به طور متوسط ۶/۲۱ مرتبه نسبت به گذشته کاهش یافته است که این امر بیانگر عمق فاجعه تخریب سیستم‌های حیاتی کشور است.

هر ۵ سال یک میلیون هکتار از جنگل‌های ایران نابود می‌شود.

امتداد-گروه اجتماعی: آماری که سال ۱۳۹۲ درباره تخریب جنگل‌ها اعلام شده بود، هنوز جریان دارد. در هر ثانیه ۲۶۰ مترمربع از سطح جنگل‌ها و مراتع کشور تخریب می‌شود؛ این یعنی سالانه ۱,۵ درصد از جنگل‌های ایران نابود می‌شوند.

جنگل زیبای ارسباران به کلیبر، ورزقان و اهر محدود شده است.

جنگلهای ارسباران با ۱۳۰ هزار هکتار وسعت در کناره جنوبی رود ارس و در شمال استان آذربایجان شرقی واقع شده است و یکی از زیباترین مناطق شمال غرب کشور به حساب می‌آید.

۰ در گذشته ارسباران به محدوده وسیعی از رود ارس حدفاصل جلفا تا مغان و کوه‌های سیلان، بزقوش و سهند گفته می‌شد، اما در حال حاضر بنابر دلایل مختلف مثل تخریب جنگل و موارد این‌چنینی، جنگل ارسباران در مرزهای شهرستان کلیبر، ورزقان و اهر محدود شده است. **/// کانال تلگرام گردشگری آب**

آتش سوزی ها در مناطق مختلف

۰ در دو هفته گذشته مناطق مختلف ایران با آتش‌سوزی‌های زیادی درگیر بوده است : آتش سوزی در شهرستان گالیکش - ارتفاعات نیلکوه ، ارتفاعات زاگرس، منطقه مریوان و پاوه، جنگل‌های قره داغ (منطقه حفاظت شده ارسباران) در آذربایجان شرقی **/// بی بی سی فارسی - امتداد**

انقراض و مرگ پرندگان و ماهی ها

مرگ 170 پرنده

۰ مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان: ۱۷۰ قطعه پرنده در پی برخورد با سیم نازک ارت فوقانی میدان نفتی یاران شمالی تلف شدند. در این خصوص محیط زیست خوزستان شکایتی علیه یکی از شرکت‌های نفتی منطقه ثبت کرده است. / ایسنا/ امتداد

تلف شدن 10 فلاده فُک خَزَری

رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش محیط زیست مازندران:

۰ لاشه ۱۰ فلاده فُک خَزَری امسال در نوار ساحلی مازندران و در مناطق جویبار، بابلسر، میانکاله، تنکابن و چالوس کشف شده است.

دماي فوق العاده در خليج فارس و زندگي غير قابل تحمل

○ واشنگتن پست در گزارشي پيش‌بيني کرده است که با رسيدن دماي آب دريا به ۳۰ درجه سلسيوس، منطقه خليج فارس با وجود دما و رطوبت بسيار بالای خود به محيطی تبديل شده است که زندگي در آن کم‌کم غيرقابل تحمل می‌شود.

○ به گزارش واشنگتن پست، در شهرهای پرجمعيتی نظير ابوظبي در امارات و شهر کويت در کشور کويت، شاخص‌های دما در ساعات شب به ۳۷.۸ تا ۴۸.۹ درجه سلسيوس کاهش پیدا می‌کند. اما ظاهراً در روز سه‌شنبه هفته پيش دماي جزيره قشم در تقاطع خليج فارس و درياي عمان به ۷۰ درجه سلسيوس رسیده بود. اين نشریه می‌گويد همين منطقه در ماه ژوئيه دماي ۷۳.۹ درجه‌ای را ثبت کرده بود. // **کانال آب**

فقط ۲۰ ميش‌مرغ زنده در کشور وجود دارد!

○ معاون سازمان محیط زیست کشور: ميش‌مرغ یکی از گونه‌های در معرض انقراض ايران است که بحرانی‌ترین وضعیت را دارد.

بايد سبک زندگي خود را تغيير دهيم

محمد درويش، کارشناس محیط زیست :

- بايد سبک زندگي خود را تغيير دهيم‌گونه بايد برای شرایط وخيم‌تر مانند اصفهان و سمنان و يزد آماده شويم.
- ترکمنستان ۱۵ درصد در تشديد خشکسالی و افزايش ريزگردها در مازندران نقش دارد.
- مرز ايران با خزر در ۲ سال اخير ۶۰ سانتی متر عقب‌نشینی داشته.

تمام دشت ترکمن صحرا و تالاب‌های بين‌المللی آن منطقه خشک شده‌اند. **انتخاب // امتداد**

بیانیه مشترک در ارتباط با بحران خشک شدن دریاچه ارومیه و پیامدهای زیست محیطی ناشی از آن:

متن بیانیه مشترک مناطق آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، زنجان و اردبیل حزب اتحاد ملت ايران اسلامی:

- مردم شريف و مسئولین محترم
- امروزه، بيش از هر زمان ديگری، حیات انسان در معرض مخاطرات و تهديدات زیست‌محیطی است و کوچک‌ترین کوتاهی بشر در احیا و حفظ آن، جبران‌ناپذیر، غيرقابل برگشت و فاجعه‌بار خواهد بود. از این رو می‌بایست مسئله محیط زیست نسبت به سایر مسائل مبتلابه جوامع، در اولویت و محل توجه همگانی قرار گرفته و هر گونه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، الزامات و بایسته‌های محیط زیستی را بطور کامل مورد توجه و امعان نظر قرار دهد.
- از جمله این مخاطرات و بحران‌های زیست‌محیطی پیرامون ما، خشک شدن و مرگ دریاچه ارومیه است که علاوه بر نابودی این اثر طبیعی بی‌نظیر و بسیار مهم و موثر در اکوسیستم منطقه، اثرات زیست‌محیطی مخرب آن منطقه شمال غرب و حتی کل کشور را در معرض تهديد قرار داده است.
- وقوع این فاجعه بانگر حدود چهار دهه حکمرانی غیرعلمی و بدون تدبیر در مدیریت مصرف آب‌های تجدید شونده (توسعه اراضی آبی و الگوهای کشت آب‌بر، احداث صنایع آب‌بر بدون بازچرخانی آب مصرفی، احداث سد‌ها بدون

بولتن محیط زیست

رعایت مطالعات زیست محیطی و رعایت حقایق زیستی، حفر بیش از حد جاه‌های مجاز و غیر مجاز) هست که اکنون نمود عینی و تشخه ملموس آن در این فاجعه هولناک زیست محیطی هویدا شده است.

- در حالیکه زندگی حداقل ۵ میلیون نفر در شهرها و روستاهای اطراف دریاچه و سایر مناطق با خطرات جدی مواجه است، با کمال تأسف، نمایندگان، مقامات و مسئولین امر به جای توجه جدی و تلاش موثر برای احیای دریاچه و جلوگیری از تبعات سنگین خشک شدن آن، به دور از نگاه و نظر مردم، دنبال طرح‌ها و لوایحی هستند که نه تنها ضرورت و الزامی ندارند، بلکه موجب تشدید مشکلات اجتماعی و آزرده‌گی روح و روان اکثریت هم‌میهنان می‌شوند.
- تداوم خشک شدن دریاچه ارومیه و نیافتن راهکار احیا و جلوگیری از تبعات بعدی آن، گواه این حقیقت خواهد بود که ما نتوانستیم!

لذا اکنون جایی برای تعلل و تردید باقی نمانده که کشور باید از تخصص، تجارب، دانش و تحقیقات و مطالعات مراکز دانشگاهی و علمی داخلی و بین‌المللی در زمینه مدیریت منابع آب‌های تجدید شونده، محیط زیست و منابع طبیعی استفاده کند، که در غیر آن، شاهد پیامدهای ناگوارتر و تلخ‌تر از این هم خواهیم بود، همانگونه که هر روز شاهد خشک شدن تالابها، رودخانه‌ها و...، و حتی کاهش سطح آب دریا خزر هستیم.

حزب اتحاد ملت ایران اسلامی شعب آذربایجان شرقی، غربی، اردبیل و زنجان، ضمن اظهار نگرانی شدید از این فاجعه دردناک از مقامات عالی حاکمیت علی‌الخصوص جناب آقای رئیسی می‌خواهد:

- بجای تنزل سطح دبیرخانه ستاد احیای دریاچه ارومیه از سطح ملی به استانی، مانند دولت قبل جایگاه آن را در سطح ملی یا مسئولیت معاون اول یا معاونت رئیس جمهور و رئیس سازمان محیط زیست تعریف نموده و از ظرفیت علمی دانشگاه‌های کشور و تجربیات جهانی و نیز از ظرفیتهای قانونی بین‌المللی مانند کنوانسیونهای رامسر، تنوع زیستی، حفاظت گونه‌های مهاجر و زیست کره یونسکو استفاده نماید.
- مصوبات ستاد احیا با پشتوانه‌های قوی علمی در ارتباط با حقایق دریاچه، تغییر الگوی کشت و آبیاری، کاهش و تثبیت سطح زیر کشت بطور دقیق و بدون تنازل و اغماض اجرا شوند.
- مشاغل جایگزین برای امرار معاش کسانی که در حوزه دریاچه دچار آسیب شغلی میشوند تعریف و ایجاد شوند.
- بجای نگاه امنیتی به مسائل دریاچه، مسئولیت‌های همگانی، ترویج و اشاعه و مشارکت‌های مردمی در اجرای طرح‌های مصوب ستاد احیا جلب و تقویت شوند.
- خلفات و قصور سازمانها و نهادهایی که در اجرای مصوبات و برنامه‌های ستاد احیا و انجام وظایف بی‌مبالاتی نموده و یا می‌نمایند، مورد رسیدگی قضایی قرار گیرد.

حزب اتحاد ملت ایران اسلامی با توجه به داشتن نیروهای متخصص در حوزه آب و محیط زیست و نیز پایگاه اجتماعی خود، آمادگی خود را برای همکاری در اجرای برنامه‌ها و اقدامات موثر برای احیای دریاچه ارومیه اعلام می‌دارد. - **کانال آب / امتداد**

مقالات مربوط به محیط زیست :

مسعود مولانا - فعال مدنی:

حفره‌های اقلیمی

فرصتِ مصرف‌گرایی!

یکم - امپراطوری سیاره‌ای :

- ده درصد از جمعیت جهان، صاحب ۸۶ درصد منابع در دسترس جهان هستند
- ۰۵ درصد از جمعیت جهان تقریباً صاحب هیچ چیزی نیستند، جز غذای بخور و نمیر و یک آلونک برای خواب.
- ۴۰ درصد طبقات متوسط جمعیت جهان، تنها ۱۴ درصد منابع در دسترس جهان را بین خود تقسیم کرده‌اند که این ۴۰ درصد عمدتاً در کشورهای پیشرفته ساکن‌اند و سهم کشورهای در حال توسعه ناچیز است.

دوم - ستم ساختاری :

- صد شرکت بزرگ صنعتی که عمدتاً غول‌های نفت و گاز هستند از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۵ بیش از ۷۰ درصد گازهای گل‌خانه‌ای جهان را منتشر کرده‌اند و این در حالی است که چهار کشور چین - آمریکا - روسیه و هند به تنهایی حدود ۵۰ درصد و با همراهی ده کشور صنعتی دیگر حدود ۷۰ درصد گازهای گل‌خانه‌ای جهان را تولید و منتشر میکنند، برای کسب سودهای افسانه‌ای!

سوم - دیالکتیک فقر و فنا :

بولتن محیط زیست

0 بر کسی پوشیده نیست که بین فقر و تخریب محیط زیست، رابطه‌ی معنا داری وجود دارد، اما امروز آنچه که باید روی آن تأکید بیشتری شود نقش تعیین کننده‌ی ثروتِ انحصار شده در نابودی محیط زیست است. صد شرکت

چهارم - امکان امر ناممکن :

0 فرصتِ مصرف گرایی، قدرت مند ترین و گسترده ترین امکان در اختیار بشر امروز است تا بتواند در مقابلِ غول های امپراطوریِ سیاره ای و دولت های همراه آنان، گردونه های تاریخ را وارونه کند.

0 رگِ حیاتِ سیستم سرمایه داری نظارت زدایی شده، مصرف و مصرفِ بیشتر است. سازمان های مردم نهاد با فرا گیر کردن جنبش های اجتماعی مسالمت آمیز و تحریم کالا هایی که منبعِ اصلی تولید گاز های گل خانه ای هستند، بویژه انرژی های فسیلی، میتوانند آنها را وادار به تغییر مسیر نمایند.

اراده ی جمعیِ مردم با بهره گیری منطقی از قدرت و فرصتِ مصرف گرایی، میتواند موازنه ی قدرت بین شرکت های چند ملیتی و مردم را وارونه نماید.

پنجم - ضرورتِ تغییرِ راهبرد :

0 سازمان جهانی هوا شناسی هشدار داده است که انتشار گازهای گل خانه ای در ۵ سال اخیر نسبت به ۵ سال قبل از آن، ۲۰ درصد افزایش داشته است، بنابراین معاهدات بین المللی و التماس از دولتها تا کنون نه تنها یک گام به پیش نبوده است بلکه بر عکس دو گام به پس نیز بوده است!

به نظر میرسد باید به جای التماس از دولت ها برای کاهش گازهای گل خانه ای، ابتکار عمل را در دست گرفته و با تحریم گام به گام کالاها، کاهش مصرف و سقوط سهام شرکت های فسیلی، آنان را وادار به تغییر رویکرد نماییم!

امید واقعی یا امید واهی :

در عصر حفره های عمیقِ اقلیمی و انقراضِ انبوهِ تنوعِ زیستی، آیا امیدی برای برون رفت از این وضعیت وجود دارد؟ امید واقعی همراه با اندیشه ورزی و تلاش عملی برای رسیدن به آن معنا می یابد. واقع گرایی خردمندانه آن است که باور داشته باشیم شرایط میتواند گام به گام بهبود یابد، اگر از فرصت ها و داشته های بی بدیلِ خود ماهرانه بهره ببریم.

ما انبوه ایم و آنان اندک.

تلفیق آگاهی، اراده ی جمعی و ایمان مدنی، بی گمان معجزه می کند!

<https://t.me/joinchat/AAAAAEaxq689pg5v5cCr5A>

اکولوژی، چهارمین رکن اندیشه سیاسی در جهان امروز

احمد هاشمی :

سخن آغازین:

در جهان امروز، پارادایم اکولوژی به عنوان چهارمین رکن اندیشه سیاسی به سه رکن اندیشه های سیاسی مدرن یعنی لیبرالیسم، محافظه کاری و سوسیالیسم افزوده شده است.

سئوال اساسی این است که ما چه تصویری از گفتمان اکولوژیکی داریم؟ و چه نقشی این گفتمان در تنظیم ایده های سیاسی ما دارد؟

در قرن نوزدهم و تا نیمه اول قرن بیست، تفاوت ها و مرزبندی های احزاب سیاسی و جنبش های اجتماعی، حول سه اندیشه سیاسی لیبرالیسم، محافظه کاری و سوسیالیسم بود.

این سه اندیشه سیاسی فضاهای عمومی، روشنفکری و آکادمیک را در انحصار خود داشتند. لیبرالیسم به عنوان اولین اندیشه سیاسی مدرن، محصول دوران روشنگری و برآمد طبقه متوسط بود. محافظه کاری به عنوان دومین اندیشه سیاسی عکس العملی در مقابل لیبرالیسم، روشنگری و جامعه مدنی بود.

زوال قدرت فئودالیسم در ابعاد سیاسی، نتیجه اش آغاز صنعتی شدن و پیدایش شیوه اقتصادی سرمایه داری و تولد طبقه کارگر در شهر های صنعتی بود. سوسیالیسم به عنوان سومین اندیشه سیاسی نیز واکنش روشنفکران و کارگران در مقابل استثمار لجام گسیخته سرمایه داری بود.

رویکرد اقتصادی در سه اندیشه سیاسی

رویکرد اقتصادی در سه اندیشه سیاسی لیبرالیسم، محافظه کاری و سوسیالیسم، بر مدل خطی "برداشت، تولید، مصرف و اسراف" است. در این سه اندیشه این باور مسلط است که منابع طبیعی نامحدودند و رشد اقتصادی و رفاه عمومی می تواند بدون توجه به پیامدهای فعالیت های اقتصادی بشر بر کره خاکی، همواره رو به رشد باقی بماند.

نتیجه فرآیندهای فنی و اقتصادی، گذار از جامعه کشاورزی به جامعه صنعتی بود. روند تحولات صنعتی در قرن نوزدهم بخصوص بعد از انقلاب صنعتی، رشد فزاینده ای پیدا کرد، مشخصه های مهم این روند، استثمار کارگران و دخالت هر چه بیشتر انسان در طبیعت و استحصال منابع طبیعی در کره خاکی بود.

در اولین دوره صنعتی سازی یعنی در فاصله سال های ۱۸۷۰ تا ۱۹۱۳ شاهد رشد اقتصادی بالا در جهان مدرن بودیم.

دومین نرخ رشد اقتصادی بالا در کشور های سرمایه داری سه گانه (آمریکا، اروپای غربی و ژاپن) در "سی سال پر شکوه-هابس بام" در سال های (۱۹۴۵-۱۹۷۰) روی داد.

بر پایه گزارش آنگوس مدیسون تحت عنوان "اقتصاد جهان، چشم انداز هزاره" از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۳ نرخ رشد اقتصاد جهان بسیار سریع بالا رفت و یک دوره طلایی از رونق اقتصادی شکل گرفت. تولید ناخالص کل پنج درصد و تولید ناخالص سرانه ۳ درصد افزایش یافت. این دوره، دوره مسابقه رشد اقتصادی بود و رشد اقتصادی نماد سرعت توسعه هر کشور قلمداد می شد.

رشد اقتصادی و شوک های متعدد بر محیط زیست

نخستین شوک: تولید دی اکسید کربن و اکسید نیتروژن ناشی از فرایندهای تولید آهن و فولاد و پالایش نفت خام که باعث ایجاد باران های اسیدی در اروپای غربی، آمریکای شمالی شد، که آن هم به تخریب جنگل ها و ذخایر آبی منجر شد. دومین شوک: انتقال آلودگی های صنعتی در آب های جاری بود، که نتیجه آن مرگ دست جمعی آب زیان بود. سومین شوک: تولید زباله های صنعتی و به ویژه زباله های اتمی بود، که موضوع دفن آن ها به مسئله پیچیده ای تبدیل شد. انتقال رسمی و قاچاق این زباله ها از کشورهای صنعتی سه گانه به کشورهای توسعه نیافته، باعث تخریب محیط زیست در آن کشورها شد.

انشار گزارش معروف "محدودیت رشد" توسط کلوب رم در سال ۱۹۷۲، در رابطه با موضوع آلودگی محیط زیست و تخریب تنوع زیستی و تعادل اکوسیستم، خطراتی به این کشورها بود.

اکولوژی، اندیشه سیاسی، نیمه دوم قرن بیستم

با چشم پوشی از دوره اقتدارگرایی قهرمانی در نیمه اول قرن بیستم، صد سال طول کشید تا در نیمه دوم، راه برای مفهوم پایه ای اندیشه سیاسی دیگر، یعنی اکولوژی هموار شد.

شیوه تولید سرمایه داری براستثمار انسان بر انسان و تشدید نابرابری اجتماعی استوار است، که مورد انتقاد اندیشه سیاسی سوسیالیستی بود. چالش گفتمان اکولوژیکی، اما بر سر رابطه بین انسان و طبیعت است.

اکنون در قرن بیست و یکم، واقعیت مسلم وقوع تغییرات اقلیمی، ضرورت توجه به مولفه های طبیعت و محیط زیست را دو چندان نموده است.

تجربیات کنونی بشر تاکنون، حاکی از این است که تحقق رشد اقتصادی به قیمت استثمار و نابودی طبیعت، نمی تواند فرآیند پایداری باشد.

این باور رایج که طبیعت و منابع طبیعی بخشی از سرمایه اقتصادی است، باید تغییر یابد و به این حقیقت باید توجه نمود که طبیعت مکمل سرمایه است و نه بخشی از آن و مهمتر آن که این سرمایه طبیعی، عامل اصلی محدود کننده رشد اقتصادی است (چامی و همکاران ۲۰۲۲)

الزامات و چالش های مهم قرن بیست و یکم، تغییر نگرش اقتصادی در چارچوب رویکرد اکولوژیکی را، از یک "انتخاب" به یک "باید" تبدیل کرده است.

نتیجه تغییر نگرش اقتصادی در چارچوب رویکرد اکولوژیکی این است، که دیگر اقتصاد یک سیستم مکانیکی در حال تعادل نیست، بلکه وابسته به اکوسیستم و تغییرات آن است.

بولتن محیط زیست

"ژرژسکو- روگن" می نویسد: "پایداری هر خرده سیستمی، باید بر اساس پایداری کل سیستمی که آن را در بر می گیرد، قضاوت شود، نه فقط بخشی از آن، و از این رو پایداری کره خاکی به مثابه یک سیستم پیچیده و پویا، منوط به اصل پایداری هر جزء آن، که اقتصاد نیز یکی از اجزاء آن به شمار می آید، است.

اکنون رویکرد اکولوژیکی یکی از مهم ترین مولفه ها، در رشد و توسعه پایدار در سطح ملی و بین المللی است.

گسترده‌گی و اهمیت رویکرد اکولوژیکی در برگزیده حوزه های گوناگون از طبیعت، سیاست، اقتصاد، جامعه و... است

در این فاصله رویکرد اکولوژیکی، به طور مستقیم یا غیرمستقیم تا حدودی در عرصه هایی مانند: محیط زیست، آب و هوا، انرژی حفظ منابع طبیعی، تغذیه، کشاورزی، تحقیق و توسعه، سلامت، ساخت و ساز، مسکن، حمل و نقل، اقتصاد، را تحت الشعاع خود قرار داده است.

اهداف پارادایم اکولوژی منظر

هدف رویکرد اکولوژیکی، یکپارچه سازی تمامی اجزاء سیستم های طبیعی زمین برای سلامت، رفاه و بقا همه موجودات جاندار و بی جان در طبیعت است.

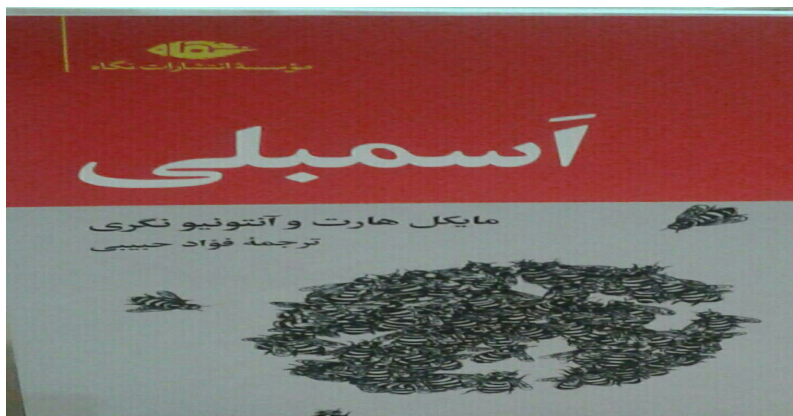
پایداری در رویکرد اکولوژیکی هدفی چند وجهی با تمرکز بر روابط متقابل بین عناصر چندگانه پایداری، یعنی پایداری زیست محیطی، پایداری اجتماعی و پایداری اقتصادی است.

تجربه چند صد سال اخیر، حاکی از آن است که تمرکز منافع در مقیاس کوتاه مدت و انسان-محوری یعنی تنها اتکا به هزینه ها و منافع انسان ها، مانع پایداری اکوسیستم و تنوع زیستی است.

در رویکرد اکولوژیکی، مرزها منطبق بر مرزهای جغرافیایی نیست، لذا احیای مراودات و روابط بین المللی در اقتصاد یکپارچه جهانی، باید با هدف پایداری اکوسیستم و مقابله با تغییرات اقلیمی به خصوص آب و هوایی باشد.

یکی دیگر از اهداف رویکرد اکولوژیکی برقراری رابطه متعادل و معقول میان سیستم های ساخت دست انسان (توسعه شهری، کشاورزی، گردشگری) با سیستم های طبیعی (اکوسیستم ها، زیستگاه ها و مانند آنها) باید باشد.

خلاصه کلام این است که در رویکرد اکولوژیکی، باید تعادل مطلوب میان توسعه تمامی فعالیت های انسانی با ظرفیت اکولوژیکی و ظرفیت زیستی برقرار باشد. **اخبار روز - پنجشنبه، ۹ شهریور ۱۴۰۲**

تغییرات اقلیمی زیست محیطی
مظهر خشونت پنهان

تغییرات اقلیمی مظهر زمان مندی پیچیده ی خشونت زیست محیطی است، چرا که وقتی اثرات آن سرانجام مشهود میشود، گزینه های مقابله با آن تقریباً به تمامی، بی اثر شده اند!

بر گرفته از کتاب " آسمیلی " - تجميع -

مایکل هارت- آنتونیو نگری. خوانش این پژوهش بسیار ارزشمند را از دست ندهید .

گوشت، تهدیدی علیه سیاره ما:

0 فزاینده‌ای از مستند: در سراسر کره زمین سالانه 65 میلیارد جانور را مصرف می‌کنیم، رقم سرسام‌آوری است

0 پژوهش‌های علمی نشان داده‌اند که تولید گوشت یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها علیه محیط زیست است

بولتن محیط زیست

- o آمریکا برای ارضای میل خود به گوشت گاو سالانه بیش از 10 میلیارد کیلو از این گوشت تولید می‌کند.
 - o در طول یک سال آروغ‌های یک گاو به اندازه سوزاندن 60 لیتر بنزین کره زمین را گرم می‌کند.
 - o در حال حاضر (سال 2020) یک‌ونیم میلیارد گاو روی کره زمین هست.
 - o طی 50 سال گذشته جمعیت خوک‌ها دوبرابر شده است و جمعیت مرغ‌ها پنج‌برابر شده و به بیش از 20 میلیارد رسیده است.
 - o حیوانات پرورشی در سراسر دنیا هر سال 3 میلیارد تن مدفوع تولید می‌کنند.
 - o مدیر یک خوک‌داری در آمریکا: پوشاندن استخر مدفوع خوک، جلوی فرار گاز متان به جو زمین و افزایش گرمایش جهانی را می‌گیرد و در عوض بیوگاز تولید می‌کند. برقی که طی سه ماه از بیوگاز تولید می‌شود برای گرم‌کردن کل مزرعه به مدت یک سال کافی و بقیه‌اش را به شبکه برق می‌فروشیم.
 - o برزیل با بیش از 200 میلیون گاو بزرگ‌ترین صادرکننده گوشت گاو در جهان است.
 - o دام‌پروران در جست‌وجوی زمین بیشتر برای چراندن گاوها هر چه بیشتر در جنگل‌های آمازون پیش‌روی می‌کنند
 - o فعال حفاظت از جنگل آمازون: من به پسر دارم؛ وقتی عکس‌های اینجارو نشوناش دادم گفت مامان مامان زمین زخمی شده. دوسالونیم بیشتر نداره اما می‌فهمه.
 - o بولسونارو، رئیس جمهوری برزیل، برای تقویت اقتصاد کشور دامدارها را تشویق می‌کند که باز هم پیش‌روی کنند.
 - o هر سال حدود 40 میلیارد جانور را که به صورت صنعتی و فشرده پرورش داده شده‌اند می‌خوریم و این جانوران همه خوراک می‌خواهند.
 - o یک‌سوم سطح زیرکشت دنیا صرف تولید غذا نه برای انسان که برای جانوران است؛ زمین‌هایی که زمانی وحشی (طبیعی) بودند به کشتزارهای یکدست تبدیل شده‌اند. مزارعی که فقط یک نوع محصول تولید می‌کنند و این روی اساس حیات کره زمین اثر می‌گذارد.
 - o چهل درصد از محصولات کشاورزی دنیا به جای اینکه مردم را تغذیه کند به مصرف خوراک دام می‌رسد.
 - o حدود یک‌سوم نابودی تنوع‌زیستی کره زمین به دلیل پرورش دام است.
 - o ماهی‌های ساردین و انچووی طعمه اصلی پنگوئن آفریقای اند؛ اما تقریباً هیچ از آنها اینجا نمانده است. آنها را آسیاب می‌کنند تا تبدیل به پودر پُر از پروتئین به اسم خوراک ماهی بشوند.
 - o بیست سال پیش آفریقای جنوبی هنوز 50 هزار جفت پنگوئن بارور داشت. اما الان فقط 15 هزار جفت مانده و تعدادشان دائم رو به کاهش اند.
- در سراسر دنیا هر سال 4 میلیون تن ماهی برای تغذیه دام تبدیل به خوراک دام می‌شوند. **گزارشگر: لیز بونین lizbonnin**

زیست‌شناس حیات وحش

اکوسوفیا (سه بوم‌شناسی)

معرفی کتاب از زبان دکتر شایگان :

گناری موضوع وعرصه اکولوژی وبوم‌شناسی را گسترده تر کرده و نحوه زیستن و بودن انسان در جامعه وکیهان را به مفهوم ومعنای آن افزوده است .

به باور ایشان؛ ما نباید طبیعت وفرهنگ را از هم جدا کنیم بلکه باید یاد بگیریم مناسبات و واکنش‌های در هم تنیده ی طبیعت؛ فرهنگ و اجتماع را دریابیم و آنان را از منظر تراگذاری و به شکلی چند جانبه بسنجیم .

آری؛ برداشت گتاری درست است زیرا مدتی است که ما متوجه شدیم آلودگی تنها به طبیعت ومحیط زیست محدود نمی شود و « جنبه فکری؛ ذهنی و اجتماعی دارد ». **انتشارات خیر مازندران**

کاوه مدنی عنوان دیپلمات افتخاری انجمن اروپایی منابع آب را دریافت کرد

کاوه مدنی، عنوان افتخاری «دیپلمات» انجمن اروپایی منابع آب EWRA را دریافت کرد.

مدنی از زمستان سال گذشته به ریاست موسسه آب، محیط زیست و بهداشت دانشگاه سازمان ملل متحد منصوب شده بود. /اسکان نیوز/// **امتداد**

اخبار جهان :

افتتاح رسمی سد ایلیسو ترکیه و تاثیر آن در خشک شدن تالاب هورالعظیم

حمید رضا رمضانی (کارشناس ارشد آب ،،، دماوند:

0 بعد از چندین سال درگیری لفظی و اعتراض عراقی ها، رئیس جمهور دولت ترکیه سد ایلیسو را رسماً افتتاح کرد .. محل احداث سد ایلیسو (ilisubaraji) ، دارگچیت ، استان ماردین ترکیه .

0 آب رود دجله مستقیماً از کشور ترکیه وارد کشور عراق میشود کشور عراق را سیراب و در نهایت وارد (تالاب هورالعظیم ایران) میشود. سد ایلیسو را بر روی رود دجله ساخته است که از ورود { 60% } آب رود دجله به عراق جلوگیری می کند. اندک آبی که از رود دجله به عراق میرسد در طول مسیل به مصرف خود عراقی ها خواهد رسید و در این بین هیچ آورد آبی نصیب تالاب هورالعظیم ایران نمیشود و همین امر سبب شده که قسمتهای بسیار بزرگی از تالاب هورالعظیم خشک شود...

0 کشور ترکیه در ابتدا برای ساخت سد ایلیسو با سه کشور (آلمان ، اتریش ، سوئیس) قرارداد تنظیم کرد که بر روی رود دجله (سد ایلیسو) را احداث کنند که جدای از بحث ذخیره آب ، بتواند از سد مذکور برق تولید کند و به

بولتن محیط زیست

کشور اسرائیل برق صادرات کند و از طرفی با احداث این سد تاریخ و تمدن چندین هزار ساله منطقه کرد نشین (حسن کیف) که محل احداث سد میباشد کلا از بین برود و دولت ترکیه ایدا هیچ توجهی به این خواست مردم منطقه کردنشین نکرد تا اینکه در حین احداث این سد با اعتراض شدید مردم کشورهای (آلمان ، اتریش و سوئیس) بخاطر مشارکت کشورشان در این پروژه ای که عرصه تاریخی را نابود میکند مواجه شد و هر سه کشور بخاطر اعتراض مردم کشورشان پروژه مذکور را رها کردند ولی در این بین که بیشترین آسیب را دو کشور (عراق ، ایران) از احداث این سد میبینند هیچ صدایی شنیده نشد. **گروه مرسین اگرکالچرال / دماوند**

یونان؛ گسترش آتش سوزی در جنگل ها از کنترل خارج شده است

○ حداقل پنج آتش سوزی بزرگ جنگلی در یونان به طور غیرقابل کنترلی با بادهای شدید گسترش یافته اند. اتحادیه اروپا می خواهد کمک های بیشتری برای کنترل این آتش سوزی ها ارسال کند.

○ یانز لارچیچ، کمیسر اتحادیه اروپا و مسئول مدیریت بحران، در شبکه اجتماعی X نوشت: «علاوه بر دو هواپیمای آتش نشانی از قبرس و آتش نشانان از رومانی، پنج هواپیمای دیگر و یک هلیکوپتر و آتش نشانان اضافی در راه هستند. آلمان، کرواسی، سوئد و جمهوری چک نیز برای اطفای حریق به یونان کمک می رسانند.»

سخنگوی آتش نشانی یونان به تلویزیون دولتی ERT گفت که اعزام دو هواپیمای آتش نشانی از آلمان اعلام شده است. این کمک ها به عنوان بخشی از مکانیسم حفاظت مدنی اتحادیه اروپا ارائه می شود.

۲ میلیارد نفر در جهان دسترسی کافی به آب ندارند و می توانند به ۲ میلیارد نفر تا سال 2050 برسند.

○ همزمان با هفته آب در سوئد آکسفام گزارش تکان دهنده ای در مورد وضعیت آب و ترکیب آن با تغییر اقلیم منتشر کرده است. یک گزارش جدید از تأثیر مخرب تغییرات اقلیمی بر دسترسی به آب در مناطق بسیار وسیع و آسیب پذیر در آفریقا، خاورمیانه و آسیا تصویر دقیقی میدهد: **۲ میلیارد نفر می توانند به ۲ میلیارد نفر تا سال 2050 برسند**